

Warszawa, dnia 16 grudnia 2022 r.

Poz. 2649

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 9 grudnia 2022 r.

w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów

Na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. poz. 1718 oraz z 2022 r. poz. 2375) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) listę inwazyjnych gatunków obcych, zwanych dalej „IGO”, stwarzających zagrożenie dla Unii:
 - a) podlegających szybkiej eliminacji,
 - b) rozprzestrzenionych na szeroką skalę;
- 2) listę IGO stwarzających zagrożenie dla Polski:
 - a) podlegających szybkiej eliminacji,
 - b) rozprzestrzenionych na szeroką skalę;
- 3) działania zaradcze przeprowadzane w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzających zagrożenie dla Polski oraz warunki ich przeprowadzania;
- 4) środki mające na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO – w stosunku do IGO stwarzających zagrożenie dla Unii lub IGO stwarzających zagrożenie dla Polski.

§ 2. Listę IGO, o której mowa w § 1 pkt 1, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Listę IGO, o której mowa w § 1 pkt 2, określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. 1. Działania zaradcze obejmują:

- 1) w stosunku do roślin wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia, zwanych dalej „roślinami należącymi do IGO”:
 - a) środki fizyczne – wykopywanie, wrywanie, koszenie, ścinanie, uszkodzanie, zbieranie, zaorywanie lub zacieńnianie tych roślin, ścinanie, uszkodzanie lub zbieranie części, z których te rośliny mogą się rozmnożyć, wypas zwierząt, zmianę stosunków wodnych, okrywanie, ściółkowanie, usuwanie wierzchniej warstwy gleby lub osadów dennych, odgradzanie, tworzenie stref buforowych dla tych roślin lub przetrzymywanie ich w obiektach izolowanych,
 - b) środki chemiczne – stosowanie środków ochrony roślin wprowadzonych do obrotu na podstawie wydanego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa zezwolenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1, art. 30 ust. 1, art. 41, art. 51 lub w art. 53 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października

2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.¹⁾), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1107/2009”, lub pozwolenia na handel równoległy, o którym mowa w art. 52 rozporządzenia nr 1107/2009, lub stosowanie innych środków chemicznych zgodnie z odrębnymi przepisami dotyczącymi środków biobójczych;

- 2) w stosunku do zwierząt wymienionych w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia, zwanych dalej „zwierzętami należącymi do IGO”:
 - a) środki fizyczne – odłów ręczny lub przy użyciu narzędzi, w szczególności czerpaków, pułapek żywołownych lub sieci stawnych, niszczenie jaj lub form rozwojowych, a w przypadku bezkręgowców także postaci dorosłych, elektropołów, odstrzał z broni palnej, dekapitacja po uprzednim ogłuszeniu – w przypadku ryb, zamrażanie – w przypadku skorupiaków lub mięczaków, porażanie prądem – w przypadku ryb, skorupiaków lub mięczaków, odgradzanie lub przetrzymywanie tych zwierząt w obiektach izolowanych, w tym w azylach dla zwierząt,
 - b) środki chemiczne – stosowanie środków farmakologicznych, środków ochrony roślin wprowadzonych do obrotu na podstawie wydanego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa zezwolenia, o którym mowa w art. 28 ust. 1, art. 30 ust. 1, art. 41, art. 51 lub w art. 53 ust. 1 rozporządzenia nr 1107/2009, lub pozwolenia na handel równoległy, o którym mowa w art. 52 rozporządzenia nr 1107/2009, lub stosowanie innych środków chemicznych zgodnie z odrębnymi przepisami dotyczącymi środków biobójczych.

2. Działania zaradcze w stosunku do roślin należących do IGO lub zwierząt należących do IGO przeprowadza się w następujących warunkach:

- 1) środki fizyczne i środki chemiczne dostosowuje się do charakterystyki danego IGO oraz do miejsca i terminu podejmowania tych działań;
- 2) środki fizyczne i środki chemiczne stosuje się pojedynczo albo łącznie, aż do osiągnięcia celu tych działań;
- 3) środki fizyczne i środki chemiczne stosuje się w taki sposób, aby nie doszło do przypadkowego rozprzestrzenienia się tych IGO, w tym na skutek przemieszczania podłoża zawierającego ich okazy;
- 4) odzież roboczą, narzędzia, maszyny oraz środki transportu oczyszcza się z IGO – po ich użyciu.

3. Działania zaradcze w stosunku do roślin należących do IGO przeprowadza się także w następujących warunkach:

- 1) w miarę możliwości w początkowej fazie ich rozwoju, a zwłaszcza przed ich kwitnieniem lub owocowaniem;
- 2) w pierwszej kolejności stosuje się środki fizyczne, a w przypadku gdy zastosowanie wyłącznie środków fizycznych nie byłoby skuteczne stosuje się środki chemiczne.

4. Jeżeli usunięte rośliny należące do IGO:

- 1) pozostają w miejscu ich usunięcia – pozostawia się je na podłożu lub miesza z podłożem, przy czym:
 - a) w przypadku gdy usunięte rośliny należące do IGO zawierają nasiona – nasiona lub części roślin wraz z nasionami zakopuje się na głębokość minimum 0,5 m; warunek ten nie dotyczy roślin należących do IGO oznaczonych symbolem (1) w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
 - b) w przypadku gdy usunięte rośliny należące do IGO zawierają części inne niż nasiona, z których rośliny te mogą się rozmnożyć – odizolowuje się te części od podłoża oraz zabezpiecza przed rozprzestrzenieniem się, w szczególności przez przykrycie siatką przytwierdzoną do podłoża;
- 2) będą transportowane poza miejsce ich usunięcia – w przypadku gdy mogą się rozmnożyć – zabezpiecza się je na czas transportu oraz przetwarza, w szczególności przez kompostowanie, biofermentację metanową, składowanie lub termiczne przekształcanie, w tym suszenie lub spalanie.

¹⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 81 z 21.03.2012, str. 43, Dz. Urz. UE L 158 z 10.06.2013, str. 72, Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 205 z 08.08.2017, str. 59, Dz. Urz. UE L 101 z 20.04.2018, str. 33, Dz. Urz. UE L 111 z 02.05.2018, str. 10, Dz. Urz. UE L 82 z 25.03.2019, str. 40, Dz. Urz. UE L 170 z 25.06.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 231 z 06.09.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 74 z 04.03.2021, str. 7 oraz Dz. Urz. UE L 227 z 01.09.2022, str. 2.

§ 5. W celu przywrócenia naturalnego stanu ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez IGO, stosuje się następujące środki:

- 1) w stosunku do ekosystemów, z których usuwano rośliny należące do IGO:
 - a) poprawę warunków dla gatunków rodzimych występujących na danym obszarze przez:
 - odtwarzanie stosunków świetlnych lub wodnych, powiązań troficznych, stanu gleby lub wody – właściwych dla siedlisk występujących w tych ekosystemach,
 - regulowanie sukcesji roślinnej przez wypas zwierząt, koszenie, wycinanie drzew lub krzewów, usuwanie biomasy lub wprowadzanie upraw,
 - odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
 - b) wprowadzanie gatunków rodzimych odpowiednich dla siedlisk występujących w tych ekosystemach;
- 2) w stosunku do ekosystemów, z których usuwano zwierzęta należące do IGO:
 - a) poprawę warunków dla gatunków rodzimych występujących na danym obszarze przez:
 - odtwarzanie stosunków świetlnych lub wodnych, powiązań troficznych, stanu gleby lub wody – właściwych dla siedlisk występujących w tych ekosystemach,
 - regulowanie sukcesji roślinnej przez wypas zwierząt, koszenie, wycinanie drzew lub krzewów, usuwanie biomasy lub wprowadzanie upraw,
 - tworzenie lub poprawę stanu schronień, siedlisk lub ostoi będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania,
 - odtwarzanie korytarzy ekologicznych,
 - b) wprowadzanie gatunków rodzimych odpowiednich dla siedlisk występujących w tych ekosystemach.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia²⁾, z wyjątkiem:

- 1) lp. 13, 44 i 50 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, które wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2024 r.;
- 2) lp. 72 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, która wchodzi w życie z dniem 2 sierpnia 2027 r.

Prezes Rady Ministrów: *M. Morawiecki*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 r. w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz. U. poz. 1260), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o gatunkach obcych (Dz. U. poz. 1718 oraz z 2022 r. poz. 2375).

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 9 grudnia 2022 r. (Dz. U. poz. 2649)

Załącznik nr 1

LISTA INWAZYJNYCH GATUNKÓW OBCYCH STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA UNII
PODLEGAJĄCYCH SZYBKIEJ ELIMINACJI ORAZ ROZPRZESTRZENIONYCH NA SZEROKĄ SKALĘ

Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Unii podlegające szybkiej eliminacji ¹⁾		
ROŚLINY		
Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	BRUNATNICE	<i>PHAEOPHYTA</i>
1.	xx (1)	<i>Rugulopteryx okamurae</i>
	NASIENNE	<i>SPERMATOPHYTA</i>
2.	barszcz perski	<i>Heracleum persicum</i>
3.	chmiel japoński	<i>Humulus scandens</i>
4.	eichornia gruboogonkowa (hiacynt wodny) (1)	<i>Eichhornia crassipes</i>
5.	gunera chilijska (1)	<i>Gunnera tinctoria</i>
6.	gymnokoronis dębolistny (1)	<i>Gymnocoronis spilanthoides</i>
7.	jadłoszyn baziowaty (1)	<i>Prosopis juliflora</i>
8.	kabomba karolińska	<i>Cabomba caroliniana</i>
9.	komarnik wirginijski	<i>Baccharis halimifolia</i>
10.	lagarosyfon wielki (1)	<i>Lagarosiphon major</i>
11.	opornik łatkowaty	<i>Pueraria montana var. lobata</i> (<i>Pueraria lobata</i>)
12.	partenium ambrozjowate	<i>Parthenium hysterophorus</i>

13.	pistia rozetkowa (1)	<i>Pistia stratiotes</i>
14.	rozplenica szczecinkowata	<i>Pennisetum setaceum</i>
15.	salwinia uciążliwa (1)	<i>Salvinia molesta (Salvinia adnata)</i>
16.	smokrzyn łojodajny	<i>Triadica sebifera (Sapium sebiferum)</i>
17.	tulejnik amerykański	<i>Lysichiton americanus</i>
18.	wąkrota jaskrowata (1)	<i>Hydrocotyle ranunculoides</i>
19.	wężówka japońska	<i>Lygodium japonicum</i>
20.	wywłócznik brazylijski (1)	<i>Myriophyllum aquaticum</i>
21.	wywłócznik różnolistny (1)	<i>Myriophyllum heterophyllum</i>
22.	xx (1)	<i>Acacia saligna (Acacia cyanophylla)</i>
23.	xx	<i>Alternanthera philoxeroides</i>
24.	xx	<i>Andropogon virginicus</i>
25.	xx (1)	<i>Cardiospermum grandiflorum</i>
26.	xx	<i>Cortaderia jubata</i>
27.	xx	<i>Ehrharta calycina</i>
28.	xx (1)	<i>Hakea sericea</i>
29.	xx	<i>Lespedeza cuneata (Lespedeza juncea var. sericea)</i>
30.	xx	<i>Ludwigia grandiflora</i>
31.	xx	<i>Ludwigia peploides</i>
32.	xx	<i>Microstegium vimineum</i>
33.	xx	<i>Persicaria perfoliata (Polygonum perfoliatum)</i>
ZWIERZĘTA		
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	WIRKI	<i>TURBELLARIA</i>
34.	xx	<i>Arthurdendyus triangulatus</i>

	OWADY	<i>INSECTA</i>
35.	xx	<i>Solenopsis geminata</i>
36.	xx	<i>Solenopsis invicta</i>
37.	xx	<i>Solenopsis richteri</i>
38.	xx	<i>Wasmannia auropunctata</i>
39.	xx	<i>Vespa velutina nigrithorax</i>
	MAŁŻE	<i>BIVALVIA</i>
40.	xx	<i>Limnoperna fortunei</i>
	PANCERZOWCE	<i>MALACOSTRACA</i>
41.	rak Luizjański	<i>Procambarus clarkii</i>
42.	xx	<i>Faxonius rusticus</i>
43.	xx	<i>Orconectes virilis</i>
	PŁAZY	<i>AMPHIBIA</i>
44.	platan szponiasta	<i>Xenopus laevis</i>
45.	żaba rycząca (żaba byk, żaba wół)	<i>Lithobates (Rana) catesbeianus</i>
	GADY	<i>REPTILIA</i>
46.	lancetogłów królewski	<i>Lampropeltis getula</i>
	RYBY	<i>PISCES</i>
47.	gambuzja kropkowana	<i>Gambusia holbrooki</i>
48.	gambuzja pospolita	<i>Gambusia affinis</i>
49.	moron biały	<i>Morone americana</i>
50.	przydenka żebrowata	<i>Fundulus heteroclitus</i>
51.	sumik koralowy (sumik węgorzowaty)	<i>Plotosus lineatus</i>
52.	xx	<i>Channa argus</i>

	PTAKI	AVES
53.	bilbil czerwonooplamy	<i>Pycnonotus cafer</i>
54.	gęsiówka egipska	<i>Alopochen aegyptiacus</i>
55.	ibis czczony	<i>Threskiornis aethiopicus</i>
56.	majna brunatna	<i>Acridotheres tristis</i>
57.	sterniczka jamajska	<i>Oxyura jamaicensis</i>
58.	wrona orientalna	<i>Corvus splendens</i>
	SSAKI	MAMMALIA
59.	burunduk	<i>Tamias sibiricus</i>
60.	jeleń aksis (czytal)	<i>Axis axis</i>
61.	koati	<i>Nasua nasua</i>
62.	mangusta złocista	<i>Herpestes javanicus</i>
63.	mundżak	<i>Muntiacus reevesi</i>
64.	nutria	<i>Myocastor coypus</i>
65.	wiewiórczak rdzawobrzuchy	<i>Callosciurus erythraeus</i>
66.	wiewiórczak zmienny	<i>Callosciurus finlaysonii</i>
67.	wiewiórka czarna	<i>Sciurus niger</i>
68.	wiewiórka szara	<i>Sciurus carolinensis</i>
	Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Unii rozprzestrzenione na szeroką skalę¹⁾	
	ROŚLINY	
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	NASIENNE	SPERMATOPHYTA
69.	barszcz Mantegazziego	<i>Heracleum mantegazzianum</i>
70.	barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i>

71.	bożodrzew (ajlant) gruczołowaty	<i>Ailanthus altissima</i>
72.	dławisz okrągłolistny	<i>Celastrus orbiculatus</i>
73.	moczarka delikatna (1)	<i>Elodea nuttallii</i>
74.	niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i>
75.	rdest wielokłosowy (1)	<i>Koenigia polystachya</i>
76.	trojeść amerykańska	<i>Asclepias syriaca</i>
ZWIERZĘTA		
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	PANCERZOWCE	<i>MALACOSTRACA</i>
77.	krab wełnistoreki (k. wełnistoszczypcy)	<i>Eriocheir sinensis</i>
78.	rak marmurkowy	<i>Procambarus fallax f. virginalis</i> (<i>Procambarus virginalis</i>)
79.	rak pręgowaty (r. amerykański)	<i>Orconectes limosus (Faxonius limosus)</i>
80.	rak sygnałowy (r. kalifornijski)	<i>Pacifastacus leniusculus</i>
	GADY	<i>REPTILIA</i>
81.	żółw ozdobny	<i>Trachemys scripta</i>
	RYBY	<i>PISCES</i>
82.	bass słoneczny	<i>Lepomis gibbosus</i>
83.	czebaczek amurski	<i>Pseudorasbora parva</i>
84.	sumik czarny	<i>Ameiurus melas</i>
85.	trawianka	<i>Perccottus glenii</i>
	SSAKI	<i>MAMMALIA</i>
86.	jenot	<i>Nyctereutes procyonoides</i>
87.	piżmak	<i>Ondatra zibethicus</i>
88.	szop pracz	<i>Procyon lotor</i>

Objaśnienia:

¹⁾ Gatunki roślin i zwierząt zostały pogrupowane w gromady lub podgromady.

xx Brak nazwy polskiej.

(1) Gatunki, których nie dotyczy warunek, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 1 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz. U. poz. 2649).

LISTA INWAZYJNYCH GATUNKÓW OBCYCH STWARZAJĄCYCH ZAGROŻENIE DLA POLSKI
 PODLEGAJĄCYCH SZYBKIEJ ELIMINACJI ORAZ ROZPRZESTRZENIONYCH NA SZEROKĄ SKALĘ

Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Polski podlegające szybkiej eliminacji¹⁾		
ZWIERZĘTA		
Lp.	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	GADY	REPTILIA
1.	żółw jaszczurowaty	<i>Chelydra serpentina</i>
2.	żółw malowany	<i>Chrysemys picta</i>
3.	żółw ostrogrzbiety	<i>Graptemys pseudogeographica</i>
	PTAKI	AVES
4.	bernikla kanadyjska	<i>Branta canadensis</i>
	SSAKI	MAMMALIA
5.	bizon	<i>Bison bison</i>
6.	bóbr kanadyjski	<i>Castor canadensis</i>
7.	jeleń sika (j. wschodni)	<i>Cervus nippon</i>
8.	jeleń wirginijski	<i>Odocoileus virginianus</i>
9.	wapiti	<i>Cervus canadensis</i>
Inwazyjne gatunki obce stwarzające zagrożenie dla Polski rozprzestrzenione na szeroką skalę¹⁾		
ROŚLINY		
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	PAPROTNIKI	PTERIDOPHYTA
10.	azolla drobna (a. karolińska)	<i>Azolla filiculoides</i>

	NASIENNE	SPERMATOPHYTA
11.	kolcolist zachodni	<i>Ulex europaeus</i>
12.	kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i>
13.	niecierpek pomarańczowy	<i>Impatiens capensis</i>
14.	rdestowiec czeski (r. pośredni) (1)	<i>Reynoutria x bohémica</i>
15.	rdestowiec japoński (r. ostrokończysty) (1)	<i>Reynoutria japonica</i>
16.	rdestowiec sachaliński (1)	<i>Reynoutria sachalinensis</i>
	ZWIERZĘTA	
	Nazwa polska	Nazwa naukowa
	MAŁŻE	
		<i>BIVALVIA</i>
17.	xx	<i>Corbicula fluminea</i>
	RYBY	
		<i>PISCES</i>
18.	sumik karłowaty	<i>Ameiurus nebulosus</i>

Objaśnienia:

¹⁾ Gatunki roślin i zwierząt zostały pogrupowane w gromady lub podgromady.

xx Brak nazwy polskiej.

(1) Gatunki, których nie dotyczy warunek, o którym mowa w § 4 ust. 4 pkt 1 lit. a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 r. w sprawie listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Unii i listy inwazyjnych gatunków obcych stwarzających zagrożenie dla Polski, działań zaradczych oraz środków mających na celu przywrócenie naturalnego stanu ekosystemów (Dz. U. poz. 2649).